

Történeti kutatása

1. Az utca és a környezet

A Közraktár utca kiépítése a 18. században kezdődött. Mai végleges vonala a 19. század utolsó negyedében alakul ki. Ekkor érték el végleges formájukat a Duna szabályozása, a vízpart kiépítése és az ide csatlakozó (azóta elbontott) vasúti szárnyvonalak is, melyek a vízen ide vagy innen szállítandó áruk továbbszállítását tették lehetővé. Az utca neve korábban Duna út, Dunasor, Alsó Dunasor volt, majd 1874-től átmenetileg Csepel rakpart, végül 1901-ben nyerte el a Közraktár utca nevet. A Duna partja sokáig a mai Közraktár utca helyén szakadt a vízbe, a jelenlegi Lónyai utca (1880-as évekig Két Nyúl utca) és a Közraktár utca közötti háztömb eleinte szántó, később Fa tér (Holz Platz) volt. 1872-ben parcellázták fel a területet, először két nagyobb telekre, majd a századforduló után 10 kisebb házhelyet alakítottak ki és építettek be. Az utca Duna felé eső oldalát ott, ahol ma park húzódik, több lépcsőben szélesítették ki. Először az 1838-as árvíz utáni években, majd 1875. körül, az Elevátor építése kapcsán. De az is biztos, hogy maga a Közraktár utca keleti oldala is még a történelmi időkben a Duna medréhez tartozott, hiszen itt az építkezések során elsüllyedt hajóroncsot is találtak.

2. Az épület

A 34. számú ház telkén az ház építése előtt csak egy pici gazdasági épület állt, feltételezhetően őrbódé lehetett. A telket a Hangya szövetkezet vásárolta meg a mellette levő területtel együtt (ez akkor még egy teleknek számított), hogy ott bérházat és áruházat építsenek. A 34. számú sarokházra húzták fel a bérházat, de alagsorában raktárakat, az 1. Emeleten irodákat alakítottak ki, és csak a felső szinteket adták ki lakóknak. A ház 1905. december 31.-én már állt. A valaha itt folyt Duna ingoványos talaja miatt egy méteres betonmedencébe épült a ház. Az épület engedélyezési terve sajnos nem maradt meg.

Homlokzata: A ház alsó szintjének vakolata kváderkő mintás. A második és harmadik szint ablakai csúcsíves záródásúak. A harmadik emeleti ablakok felett stukkó oroszlánfejek láthatóak. A negyedik emeletet fonott keretben levél és virágminták díszítik. Végül a fedélszék párkányzatát sűrűn elhelyezett levélornamentikás kis konzolok tartják.

A földszinten a tér felé és a sarkon a Szövetkezeti Bolt kirakatai nyíltak, a Közraktár utca felőli homlokzaton kocsival behajtható raktárak sorakoztak. Az ablakokat az összes emeleten fa spalettával védték a nap ellen, ezek ma már nincsenek meg. A Boráros tér felőli bejáratot is megszüntették, a földszinten raktárhelyiség(?) az első emeleti (belső udvarszinten) szobát alakítottak ki, az ablakát a mellette levő ikerablakoknak megfelelően alakítva ki.

Belső kialakítása: Az épület belső udvaros, körfolyosós bérház, pincével, földszinttel és négy emelettel. Az épületnek az építés idején két bejárata volt: egy a Közraktár utca felé (ez ma is a bejárat), egy pedig (feltehetően a bérház lakóbejárata) a Boráros tér felőli oldalon a szomszédos Gregersen ház felől nyílt, a felette levő udvari szintig felnyúló kapunyílással.

Jelenleg bérház, homlokzata kis mértékben tér el a megvalósuláskori állapotától. Rakpart felől nyíló földszinti raktárait ma nem használják, az épület főbejárata viszont innen nyílik. A boráros

tér felőli homlokzaton levő egykori bejáratot megszüntették (1957 előtt), a valaha két szint magas kapuzat első emeleti részét beépítették, a mellette levő ablakokhoz hasonlóan alakították ki ezt a omlokzati szakaszt. Az alatta levő földszinti részt és a mellette levő helyiségből üzlethelyiséget alakítottak ki.

Az épületben jelenleg lakások vannak és a FSZEK oktatási irodája működik.

3. Felújítások:

1986 előtt pár évvel, élénk színek: piros falsík, fehér tagozatok

2006, vagy előtte: világos vajszaan falsík, homokszín/bézs tagozatok

Felhasznált források:

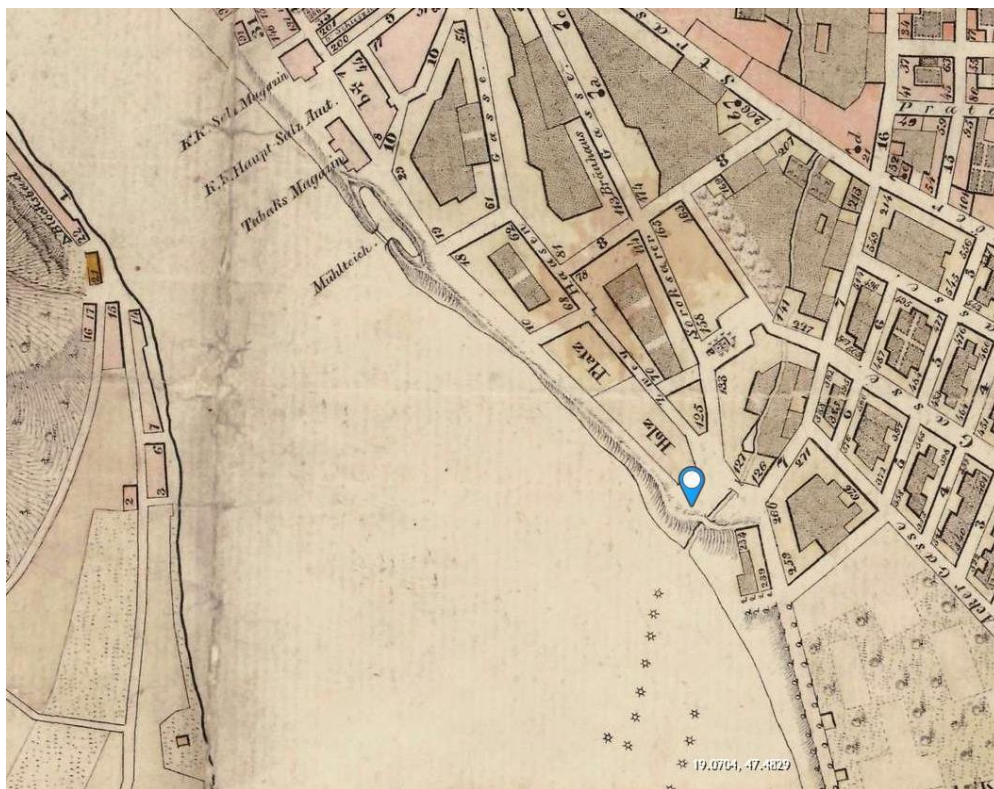
Adalékok a Belső Ferencváros történetéhez Városszépítő Egyesület Bp. 1986.

<http://epiteszforum.hu/regi-es-uj-irodahaz-kettos-a-dunaparton>

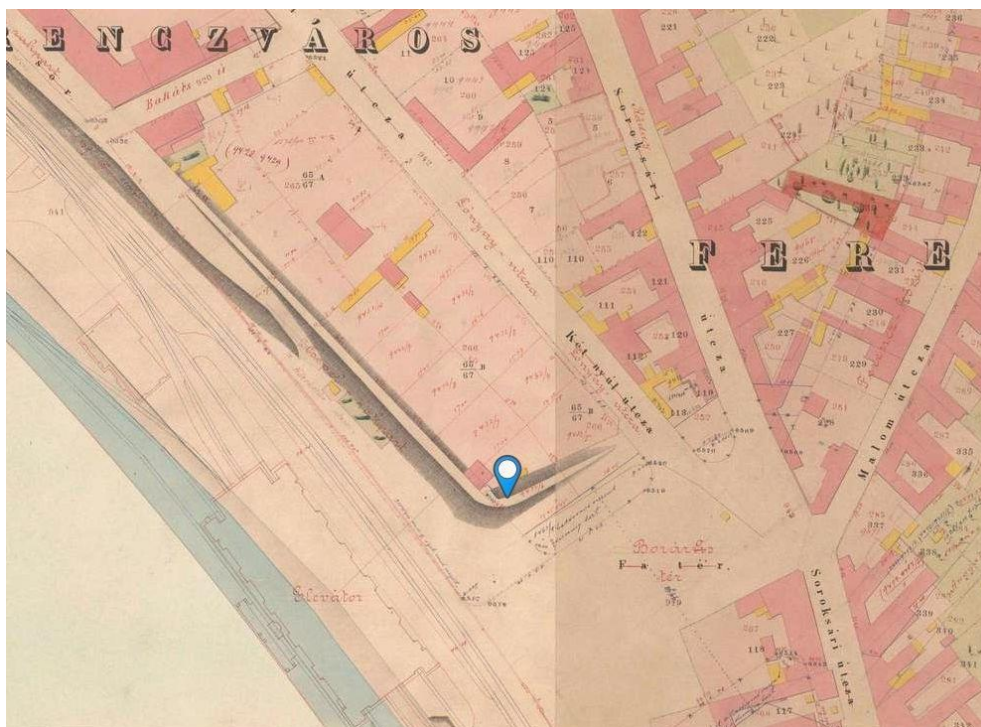
Képek:

1793 - Pest-Buda–Óbuda beépített területének várostérképe • 1793 Jelölések: 3.= Két nyúl utca

1833 Pest-Buda-Óbuda beépített területének vízrajzi térképe

1867-72 Pest kataszteri térképsorozata az 1872-1920 közötti változások utólagos feltüntetésével.

1895. Budapest közigazgatási térképsorozata

1942 Boráros tér 1 Hagya szövetségi bolt fortépan_20808

1957 Fortepan _Budapest Főváros Levéltára. Levéltári jelzet HU_BFL_XV_19_c_11
fortepan_102847

Hangya szövetkezet bérház és központi épületek1930 körül Fortepan